

Yayın Adı Belde Gazetesi

Referans No 18622390

Renk Renkli

Yayın Tarihi 15.06.2012

Etki Tarafsız

STxCM 334,00

Küpür Sayfa 1

Tiraj 12000

İSTANBUL - Sibel Ertürk Kurtuluş - Bazı ülkeler, Osmanlı döneminde hediye edilen İstanbul Boğazi'ndeki yapıları, başkonsolosluk veya yazlık rezidans olarak kullanıyor.

Oprah Winfrey, Colin Powell, Madeleine Albright ve Calvin Klein'in da aralarında bulunduğu dünyaca ünlü isimlere rehberlik yapan "**İstanbul Hakkında Her Şey**" ile "**Boğaz Hakkında Her Şey**" kitaplarının yazarı, **Saffet Emre Tonguç**, AA muhabirine, İstanbul Boğazi'ndeki sefarethaneler hakkında bilgi verdi.

Tonguç'un verdiği bilgiye göre, Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti İstanbul'da bulunan büyükelçilik binaları, Cumhuriyet'in ilanından sonra Ankara'ya taşındı. İstanbul'daki binalar da konsolosluk haline geldi. Konsoloslukların bazılarının Boğaz'da çok güzel ve tarihi binaları bulunuyor.

MISIR KONSOLOSLUĞU

Bebek sahilindeki Mısır'ın İstanbul Başkonsolosluğu'nun bulunduğu yerde, Sultan Abdülhamid'in şehitliklerinden Dürri-zade Esseyid Mehmet Atıullah Efendi'nin yalısı bulunuyordu. Dürri-zadeler, Sultan 1.

Mahmud'dan Sultan 2. Mahmud'a kadar olan dönemde, 5 Osmanlı şehitlikleri yetiştirmiş bir aile. Dürri-zadeler'den Abdullah Efendi'nin ölümünden sonra yalı, Sadrazam Mehmet Emin Rauf Paşa'ya, ardından da Sadrazam Ali Paşa'ya geçti. (1815-1871).

Ali Paşa'nın, Hariciye Nazırlığı sırasında yalı, önemli konferans, ziyaret ve davetlere ev sahipliği yaptı. Burada, Karadağ Konferansı (1858) toplandı, Girit İsyanı'nı bastırma hazırlıkları yapıldı, ayrıca İmparator Franz Joseph bu yalıda misafir edildi. Ali Paşa'nın, 1871'de ölümünden sonra Sultan 2. Abdülhamid yalısı satın alarak, son Mısır Hıdivi Abbas Halim Paşa'nın anesi ve eski Hıdivi Tefik Paşa'nın eşi Hıdiva Emine Paşa'ya hediye etti.

Art Nouveau üslubundaki bu saray yavrusu, 1902 yılında yapıldı. "Hıdiva Sarayı" olarak da bilinen saray, sıklıkla Raimondo d'Aroneo'nun eserleri arasında gösterilse de iki Avusturyalı mimar, Fabricius ve Antonio Lasciac tarafından tasarlandığı düşünülüyor.

Hıdiva Emine Hanım, Osmanlı tarihinde "paşa" unvanı alan tek kadın olarak tarihe geçti. 2. Abdülhamid'den bu unvanı alan Valide Paşa, hayatının son yıllarını, yalının arkasındaki av köşkinde geçirdi. Valide Pa-

şa, 1913 yılında öldü. Oğlu Abbas Hilmi Paşa, 30 yıl hıdivlik yaptıktan sonra 1914 yılında Osmanlı yanlısı olduğu gerekçesiyle İngilizler tarafından Mısır'ın yönetimin-den uzaklaştırıldı. Paşa, ömrünün kalan kısmını çoğunlukla Avrupa'da geçirdi ve 20 Aralık 1944 yılında Cenevre'de hayata veda etti.

Mısır Hıdivi Abbas Hilmi Paşa, İngilizler tarafından görevden alınana kadar burayı yazlık olarak kullandı. Anlatılan şehir efsanesi doğruysa, Emine Hanım binayı Türk devletine vermek istemiş ama resmi bir yazışma, koskoca Hıdiva'ya "Bebekli Emine Hanım" diye yollanmış vazgeçmiş ve sarayı, büyükelçilik olarak kullanılması koşuluyla Mısır Devleti'ne vermiş.

Mısır Büyükelçiliği'nin 1923 yılından sonra Ankara'ya taşınmasıyla, Bebek'in en etkileyici yapı başkonsolosluk oldu ve 2010 yılında baştan aşağı, çok başarılı bir şekilde restore edildi.

AVUSTURYA KONSOLOSLUĞU

Yeniköy'ün kuzeyinde, Kalender ile birleştiği yerde Said İbrahim Yalısı'nın yanında bulunan Avusturya'nın İstanbul Başkonsolosluğu, geçmişte Cezayirliyan Yalısı

olarak biliniyordu. Ermeni banker Mıgırdıç Cezayirliyan ailesine ait olan yalı, geç klasik stilde tahminen 19. Yüzyıl ortalarında Balyanların ikinci kalfalığını yapan Mıgırdıç Kalfa tarafından inşa edildi.

Yalı, 28 Eylül 1882 tarihli ferman ile politik anlaşmaları sağlamlaştırmanın en iyi yolunun değerli bir gayrimenkul hediye etmek olduğu zamanlarda Sultan 2. Abdülhamid tarafından Avusturya-Macaristan İmparatoru 1. Franz Joseph'e hediye edildi.

Yalının eşyasının çoğu, 1. Dünya Savaşı sonunda satıldı. Kısa bir süre İngilizler'in mülkiyetine geçen yalı, daha sonra tekrar Avusturyalılar'a kaldı. 2. Dünya Savaşı sırasında Avusturya Almanlar tarafından ilhak edilince yalı tekrar Almanlar'a verildi. Tarihi süreçte yalı, yeniden Avusturyalılar'ın eline geçti. Şu anda Avusturya'nın İstanbul Başkonsolosluğu ve kültür merkezi olarak kullanılıyor.

ALMANYA KONSOLOSLUĞU YAZLIĞI

2. Mahmud, 1829'da şu anda Almanya'nın İstanbul Başkonsolosluğu yazlık rezidansının bulunduğu Tarabya'daki arazide kurulan askeri bir kampa kaldı ve Mareşal Helmut Von Moltke'den (1822-1888) Os-

manlı ordusunun yeniden yapılandırılması için yardım aldı.

Bunun üzerine 2. Abdülhamid, çocukluğu geçirdiği köşkü, 1880 yılında diplomatik kullanımı amaçlı olarak Alman İmparatoru Kayzer 2. Wilhelm'e hediye etti.

Alman İmparatorluğu, Osmanlı-Rus Harbi sırasında Osmanlı Ordu Karargahı olarak kullanılan köşkin kalıntılarının bulunduğu araziye, bir rezidans yaptırmaya karar verdi. 1882 tarihli ilk imar projesi Cingria isminde bir mimar tarafından tasarlandı, Atina'da arkeolog olarak görev yapan Wilhelm Dörpfeld tarafından gözden geçirildi ve üzerinde bazı değişiklikler yapıldı. Cingria'nın çalışmalarına karşın Dörpfeld, Osmanlı mimarisini dikkate aldı. Büyükelçilik rezidansının merkez odasının sekizgen yapısı ve kullanılan ahşap sütunlar, zamanında Boğaz'da bulunan yazlık evlerin karakteristik özelliklerini yansıtıyor. Bina 1885 yılında başlayan inşaatı, Armin Wegner tarafından üstlenildi ve iki yıl sonra tamamlandı.

Rezidans, büyük bir koru içinde yer alıyor. Korunun tepesinde Çanakkale Savaşı'nda hayatını kaybeden 265 Alman askerinin mezarları ve onların anısına yapılan bir anıt bulunuyor. (AA)